

Bruxelles, 12. studenoga 2019.
(OR. en)

13521/19

EDUC 431
SOC 709
EMPL 539

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13282/19
Predmet:	Zaključci Vijeća o ključnoj ulozi politika cjeloživotnog učenja u osnaživanju društava za suočavanje s tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo u svrhu potpore uključivom i održivom rastu

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci o ključnoj ulozi politika cjeloživotnog učenja u osnaživanju društava za suočavanje s tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo u svrhu potpore uključivom i održivom rastu, koje je Vijeće usvojilo na 3724. sastanku održanom 8. studenoga 2019. Zaključci Vijeća proslijedit će se na objavu u Službenom listu.

**Zaključci Vijeća o
ključnoj ulozi politika cjeloživotnog učenja u osnaživanju društava za suočavanje s
tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo u svrhu potpore uključivom
i održivom rastu**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI na političku pozadinu navedenu u Prilogu ovim zaključcima,

POTVRĐUJE sljedeće

1. prvim načelom europskog stupa socijalnih prava¹ potvrđuje se da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno ući na tržište rada;
2. cjeloživotnim učenjem obuhvaćeno je učenje od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do učenja nakon umirovljenja, uključujući cijeli spektar formalnog, neformalnog i informalnog učenja, s ciljem poboljšanja znanja, vještina i kompetencija iz osobne, građanske i/ili socijalne perspektive i/ili perspektive povezane sa zapošljavanjem. U okviru cjeloživotnog učenja svaki se pojedinac smatra subjektom učenja i svim se osobama omogućuje stjecanje relevantnog znanja kako bi kao aktivni građani sudjelovali u društvu znanja i na tržištu rada, čime se europskim građanima olakšava slobodna mobilnost;
3. aktualni društveni i ekonomski izazovi zahtijevaju pristupe kojima se oni koji uče, društvo i poslodavci uključuju, motiviraju i osnažuju za to da djeluju proaktivnije i u većoj mjeri strateški kako bi cjeloživotno učenje postalo stvarnost za sve; potvrđuje i važnost sustavne i predane koordinacije među relevantnim sektorima politika za uspješnu provedbu politika cjeloživotnog učenja, kao i ključnu ulogu socijalnih partnera u osmišljavanju, provedbi i uspjehu tih politika;

¹ Dokument 13129/17.

4. važnost promicanja jednakih prilika za pristup cjeloživotnom učenju i sudjelovanje u njemu za sve neovisno o podrijetlu priznavanjem prethodnog znanja, vještina i kompetencija i temeljenjem na njima, čime se poboljšavaju kontinuirani, višestruki i neometani prijelazi među razinama i oblicima obrazovanja i osposobljavanja;
5. ključnu ulogu politika cjeloživotnog učenja u europskoj suradnji u području obrazovanja i osposobljavanja i u programu Erasmus+ te njihovu važnost za nacionalno obrazovanje i osposobljavanje, politike zapošljavanja i socijalne politike, kao i za demokratski angažman;
6. ulogu cjeloživotnog učenja u tome da se pojedincima, društvima i svijetu rada omogući i osnaži ih se za suočavanje s tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo, istodobno doprinoseći socijalnoj uključenosti;

ISTIČE

7. predanost Unije i država članica Programu Ujedinjenih naroda do 2030. i njegovim ciljevima održivog razvoja;
8. Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024.², u kojem se kao strateški prioriteti utvrđuju razvoj snažne i dinamične gospodarske osnove te izgradnja klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe i naglašavaju politike digitalne transformacije u kojima se utjelovljuju naše društvene vrijednosti i kojima se promiče uključivost te prepoznaje potreba da se ojačaju ulaganja u vještine i obrazovanje građana uz istodobno osiguravanje temelja za dugoročan, održiv i uključiv rast; potreba provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini EU-a i država članica, uz poštovanje odgovarajućih nadležnosti i načela supsidijarnosti, pri čemu je potrebno pridavati posebnu pozornost socijalnim pitanjima, rizicima i isključenosti koji proizlaze iz nejednakosti i jazova u obrazovanju;
9. novi koncept „ekonomije dobrobiti” čiji je cilj staviti ljude i njihovu dobrobit u središte oblikovanja politika i donošenja odluka;

² Dokument EUCO 9/19.

PODSJEĆA da

10. u svojim zaključcima o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja Vijeće je navelo da bi se europski prostor obrazovanja trebao temeljiti na cjeloživotnom učenju, od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, preko školskog i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih, uključujući neformalno i informalno učenje;

SMATRA da

11. tehnološkom i digitalnom transformacijom naših društava koja je u tijeku mijenja se gospodarsko okruženje, svijet rada i građanski angažman, te bi ona mogla potencijalno imati znatan utjecaj na socijalnu koheziju i jednakost;
12. politike obrazovanja i osposobljavanja ključne su za osiguravanje dobrobiti i održivog rasta u Europi pri oblikovanju europskih politika za digitalnu transformaciju. Ulaganje u novo znanje, vještine i kompetencije ključno je u poboljšanju europske konkurentnosti i produktivnosti;
13. razvoj tehnologije i posebice umjetne inteligencije ima znatan potencijal za stvaranje novih vrsta gospodarskih i građanskih aktivnosti, vještina, poslova i usluga. Potrebno je razviti učinkovite politike, alate i mjere u području obrazovanja i osposobljavanja kako bi se osiguralo da svi imaju odgovarajuće znanje, vještine i kompetencije kako bi u potpunosti sudjelovali u transformaciji društva, uz istodobno podizanje svijesti o etičkim pitanjima i rizicima koje predstavlja potencijalna zlouporaba tehnologije;
14. zbog tehnološke transformacije povećava se potražnja za vještinama i kompetencijama visoke razine, prilagodljivošću i vještinama upravljanja karijerom, dok se istodobno smanjuje potražnja za niskom razinom vještina primjenjivom u rutinskim poslovima koji se ponavljaju. Učinci su promjenjivi ovisno o vremenu, mjestu i opsegu, a neki sektori ili područja pogođeniji su od drugih. Adekvatnim pružanjem cjeloživotnog učenja i cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja može se pomoći u smanjenju podjele između visokokvalificiranih i niskokvalificiranih radnika na tržištu rada;

15. prekvalifikacija i stjecanje dodatnih vještina među odraslima predstavljaju golem izazov u Europi. Stoga je ulaganje u temeljne vještine i ključne kompetencije relevantnije nego ikad. Visokokvalitetnim, uključivim obrazovanjem (formalno, neformalno i informalno učenje te učenje kroz rad) i širokim pristupom razvoju kompetencija poboljšava se razina postignuća u osnovnim vještinama i podupire napredak prema naprednijim vještinama i kompetencijama;
16. nejednakosti u pristupu obrazovanju odraslih i pružanju takvog obrazovanja i dalje su izazov, s obzirom na to da je sudjelovanje odraslih u aktivnostima učenja i dalje nisko, a niskokvalificirani odrasli osobito trebaju intenzivniju potporu za sudjelovanje u učenju³. Trebalo bi uložiti veće napore kako bi se socijalno ugrožene osobe uključilo u cjeloživotno učenje i omogućilo im se da uđu ili ponovno uđu na tržište rada ili ostanu na njemu, te kako bi im se pružila potpora u razvoju karijere;
17. demografske promjene koje su u tijeku predstavljaju prilike i izazove i na pojedinačnoj i na društvenoj razini; zbog niske stope nataliteta i duljeg očekivanog životnog vijeka u mnogim državama članicama društvo se mijenja u pogledu strukture stanovništva koje postaje sve starije;⁴
18. boljim prepoznavanjem potencijala starijih osoba i promicanjem prilika za njih te mogućnosti sudjelovanja u društvu, čak i kasnije u životu, doprinosi se stvaranju povezanih društava. Cjeloživotno učenje ključan je čimbenik za zdravo starenje starijih građana i njihovo aktivno sudjelovanje u društvenom i gospodarskom životu;
19. visoka kvaliteta, uključivost i dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te temeljnog školskog obrazovanja, kao i aktivnosti neformalnog učenja ključne su politike za odgovor na demografske promjene, osiguravanjem toga da djeca i mladi posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i kompetencije za budućnost, suzbijanjem rizika od ranog napuštanja školovanja, siromaštva i socijalne isključenosti te osiguravanjem smislenog života;

³ Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2018.

⁴ Eurostat 2019.: „Struktura i starenje stanovništva”.

20. postoji hitna potreba za daljnjim promicanjem rodne ravnopravnosti i poticanjem jednakog pristupa obrazovanju i osposobljavanju, posebice u sektorima i zanimanjima u kojima dominira jedan spol. Žene su nedovoljno zastupljene u sektorima znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM) u Europi, posebice digitalnom sektoru, u kojima se njihovo sudjelovanje i dalje smanjuje. Osnazivanje žena u sektorima STEM-a i posebice u digitalnom sektoru relevantno je za razvoj europskih društava i gospodarstava⁵. Obrazovanjem i osposobljavanjem može se pomoći u rješavanju rodnih razlika u digitalnom sektoru;

ISTIČE

21. potrebu za snažnim poticanjem politika i pružanja cjeloživotnog učenja kako bi se bolje odgovorilo na izazove društva koje se mijenja;
22. da su stalni naponi u provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja ključan korak prema učinkovitim politikama cjeloživotnog učenja. Međutim, bit će potrebni veći naponi i širi raspon politika i instrumenata kako bi se to dopunilo te kako bi se prilike proširile na sve;
23. predanost ambicioznom daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja kako bi Europa postala vodeće društvo u svijetu utemeljeno na učenju, čime se doprinosi kulturi kojom se potiče, osnažuje i motivira ljude i društva da kontinuirano uče i budu inovativni, među ostalim na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja u svim fazama života;

⁵ Europska komisija 2018.: Studija o ženama u digitalnom dobu.

24. razviju strateške pristupe za poticanje politika cjeloživotnog učenja i da prepoznaju potencijal cjeloživotnog učenja u svrhu pružanja potpore uključivom rastu i kao odgovor na tehnološki prijelaz i prijelaz na zeleno gospodarstvo, među ostalim:
- (a) sveobuhvatnim razvojem sustava obrazovanja i osposobljavanja kako bi se omogućili kontinuirani i neometani načini učenja i prijelazi za pojedinačne osobe koje uče;
 - (b) jačanjem jednakosti u obrazovanju razvojem politika čiji je cilj promicati pristup uobičajenim načinima nastavka školovanja za sve i izbjegavati obrazovne slijepe ulice u sustavima obrazovanja i osposobljavanja;
 - (c) povećanjem sposobnosti reagiranja sustava obrazovanja i osposobljavanja kako bi se ispunile potrebe osoba koje uče i brze promjene na tržištu rada i u društvu posvećivanjem posebne pozornosti područjima koja su najviše zahvaćena tehnološkim promjenama i koja su najrelevantnija za klimatske promjene, te njihove sposobnosti reagiranja na hitnu potrebu da se poboljša naš ekološki otisak, i promicanjem obrazovanja i održivog razvoja kao pokretača inovacija, otpornosti i transformativnog djelovanja, uzimajući istodobno u obzir različite i promjenjive potrebe u pogledu znanja, vještina i kompetencija;
 - (d) podupiranjem jednostavnih prijelaza među različitim razinama i sektorima obrazovanja i osposobljavanja olakšavanjem alternativnih načina učenja, pružanjem smjernica, poticanjem različitih oblika poučavanja i raznolikih okružja za učenje te podupiranjem novih metoda učenja i poučavanja na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja, te vrednovanjem vještina i kompetencija neovisno o tome gdje ili kako su one stečene, ako je to moguće;
 - (e) istraživanjem mogućnosti za stvaranje fleksibilnih i personaliziranih načina učenja usmjerenih na osobu koja uči i ciljano poučavanje ranjivih skupina, koje se temelji, na primjer, na pristupima utemeljenima na modulima i ishodima učenja, čime se olakšava prilagođavanje učenja potrebama pojedinaca i zanimanja;

- (f) naglašavanjem važnosti kontinuiranog razvoja kompetencija za učitelje i nastavnike, edukatore nastavnika, ravnatelje škola, predavače, savjetnike za profesionalno usmjeravanje, osobe koje rade s mladima i savjetnike za karijeru kako bi oni mogli pružati vještine i kompetencije za potrebe kontinuiranog učenja koje su dostupne svima;
- (g) promicanjem razmjene i dostupnosti podataka relevantnih za osnaživanje osoba koje uče kako bi upravljali i koristili se podacima relevantnima za vlastito učenje i donosili informirane izbore i odluke o učenju tijekom cijelog života, u potpunosti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka;
- (h) ispitivanjem potencijala umjetne inteligencije za potporu visokokvalitetnom i personaliziranom obrazovanju i osposobljavanju te razvoju znanja, vještina i kompetencija. U okviru tih napora posebna pozornost trebala bi se posvetiti uključivanju i jednakosti poticanjem pouzdane uporabe umjetne inteligencije u obrazovanju i osposobljavanju, kako bi se utvrdili izazovi u području obrazovanja i potaknuli procesi učenja;
- (i) daljnjim ulaganjem napora u provedbu Preporuke Vijeća o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja.

POZIVA KOMISIJU DA, UZ UVAŽAVANJE SUPSIDIJARNOSTI I U BLISKOJ SURADNJI S DRŽAVAMA ČLANICAMA:

- 25. da snažan poticaj aktivnim, učinkovitim strategijama i politikama cjeloživotnog učenja usmjerenima na budućnost s ciljem povećanja sudjelovanja u cjeloživotnom učenju na svim razinama i u svim oblicima obrazovanja i osposobljavanja;
- 26. ažurira trenutačne politike cjeloživotnog učenja u pogledu učinkovitosti, opsega i ciljanih skupina kako bi se bolje odgovorilo na potrebe za učenjem koje proizlaze iz promjena u društvu i svijetu rada, među ostalim daljnjim razvojem europskog prostora obrazovanja, uključivanjem cjeloživotnog učenja u budući strateški okvir za suradnju u obrazovanju i osposobljavanju i iskorištavanjem prilika koje pružaju Erasmus+, Europski socijalni fond i drugi relevantni instrumenti Unije;

27. pruži potporu inicijativama kojima se olakšava ulaganje u cjeloživotno učenje, uključujući suradnju između javnog i privatnog sektora;
28. među područja za daljnji razvoj Akcijskog plana za digitalno obrazovanje i europskog prostora obrazovanja uključi učinkovitu i uključivu uporabu umjetne inteligencije;
29. ojača koordinaciju trenutačnih i budućih napora za poboljšanje interoperabilnosti podataka, na primjer osiguravanjem pristupa osobnim podacima o obrazovanju, poboljšanjem razmjene podataka o obrazovanju među osobama koje uče, obrazovnim ustanovama i poslodavcima, izbjegavajući pritom preklapanje napora na razini Unije, kako bi se iskoristio potencijal digitalne transformacije, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka;
30. podupre nacionalne politike kojima se nastoji povećati sposobnost reagiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja na potrebe tržišta rada i društva koje se brzo mijenjaju olakšavanjem i povećanjem širenja i uporabe analitičkih, istraživačkih i prognostičkih podataka, uključujući praćenje osoba s kvalifikacijom, kao i informacije o vještinama, s ciljem ostvarenja dugoročnog učinka na politiku;
31. potakne važan korak naprijed u daljnjem razvoju cjeloživotnog učenja ispitivanjem boljih prilika za suradnju među razinama i sektorima obrazovanja i osposobljavanja, kao i s relevantnim tijelima (npr. u području socijalnih pitanja, zdravlja, migracija) te promicanjem raznovrsnih i fleksibilnih mogućnosti učenja u svrhu stjecanja dodatnih vještina i prekvalifikacije odraslih, u suradnji sa socijalnim partnerima, civilnim društvom, javnim službama za zapošljavanje i drugim relevantnim dionicima;
32. promiče daljnje sinergije među obrazovanjem, osposobljavanjem, istraživanjem i inovacijama kao poticajem za razvoj europskog prostora obrazovanja, posebice putem udruženja europskih sveučilišta koja imaju važnu ulogu u promicanju cjeloživotnog učenja;
33. tijekom evaluacije i ažuriranja europskih politika o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja razmotri širi koncept za vrednovanje znanja, vještina i kompetencija kako bi se omogućilo vrednovanje vještina i kompetencija neovisno o tome gdje ili kako su one stečene, s ciljem podupiranja neometanih prijelaza i pružanja potpore u pogledu individualiziranih načina učenja te ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u tom području.

POLITIČKA POZADINA

1. Rezolucija Vijeća od 27. lipnja 2002. o cjeloživotnom učenju⁶
2. Rezolucija Vijeća i predstavnika država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o jačanju politika, sustava i praksi u području cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja u Europi⁷
3. Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o boljoj integraciji cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja u strategije cjeloživotnog učenja⁸
4. Rezolucija Vijeća o obnovljenom programu za obrazovanje odraslih⁹
5. Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja¹⁰
6. Zajedničko izvješće Vijeća i Komisije za 2015. godinu o provedbi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020.) – Novi prioriteti za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja¹¹
7. Komunikacija Komisije „Novi program vještina za Europu: Suradnja na jačanju ljudskog kapitala, zapošljivosti i konkurentnosti”¹²
8. Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)¹³
9. Komunikacija Komisije o Europskom okviru za interoperabilnost – strategija provedbe¹⁴
10. Komunikacija Komisije „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet”¹⁵

⁶ SL C 163, 9.7. 2002., str. 1.

⁷ Dokument 9286/04.

⁸ SL C 319, 13.12.2008., str. 4.

⁹ SL C 372, 20.12.2011., str. 1.

¹⁰ SL C 398, 22.12.2012., str. 1.

¹¹ SL C 417, 15.12.2015., str. 25.

¹² COM(2016) 381.

¹³ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

¹⁴ COM(2017) 134.

¹⁵ COM(2017) 673.

11. Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2017. o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje i o stavljanju izvan snage Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje¹⁶
12. Preporuka Vijeća od 20. studenoga 2017. o praćenju osoba s kvalifikacijom¹⁷
13. Komisijin dokument za razmatranje o svladavanju globalizacije¹⁸
14. Ministarska deklaracija iz Lisabona iz 2017. s četvrte ministarske konferencije UNECE-a o starenju: „Održivo društvo za sve dobne skupine: Ostvarenje potencijala dužeg životnog vijeka”
15. Komunikacija Komisije o izgradnji snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture¹⁹
16. Komunikacija Komisije o akcijskom planu za digitalno obrazovanje²⁰
17. Odluka Europskog parlamenta i Vijeća od 18. travnja 2018. o zajedničkom okviru za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass)²¹
18. Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje²²
19. Preporuka Vijeća od 19. prosinca 2016. o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle²³ i Zaključci Vijeća od 22. svibnja 2019. o provedbi Preporuke²⁴
20. Zaključci Vijeća o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja²⁵
21. Komunikacija Komisije o umjetnoj inteligenciji za Europu²⁶
22. Uredba (EU) 2018/1807 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o okviru za slobodan protok neosobnih podataka u Europskoj uniji²⁷

¹⁶ SL C 189, 15.6.2017., str. 15.

¹⁷ SL C 423, 9.12.2017., str. 1.

¹⁸ COM(2017) 240.

¹⁹ COM(2018) 268.

²⁰ COM(2018) 22.

²¹ SL L 112, 2.5.2018., str. 42.

²² SL C 189, 4.6.2018., str. 1.

²³ SL C 484, 24.12.2016., str. 1.

²⁴ SL C 189, 5.6.2019., str. 23.

²⁵ SL C 195, 7.6.2018., str. 7.

²⁶ COM(2018) 237.

²⁷ SL L 303, 28.11.2018., str. 59.

23. Zaključci Vijeća od 9. travnja 2019. „Prema sve održivijoj Uniji do 2030.”²⁸
 24. Zaključci Vijeća od 7. lipnja 2019. o budućnosti visoko digitalizirane Europe nakon 2020.: „Poticanje digitalne i gospodarske konkurentnosti u cijeloj Uniji i digitalna kohezija”²⁹
 25. Rezolucija Vijeća o strategiji EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027.³⁰
 26. Zaključci Vijeća o ekonomiji dobrobiti³¹
-

²⁸ Dokument 8286/19.

²⁹ Dokument 8807/19.

³⁰ SL C 189, 5.6.2019., str. 1.

³¹ Dokument 13432/19.